

NDOTJA E AMBIENTIT NË PRIZREN

EC Ma Ndryshe

NDOTJA E AMBIENTIT NË PRIZREN

Autor dhe botues: EC Ma Ndryshe

Rr. Fehmi Lladrovci 94, Prizren
Bulevardi Nënë Tereza 30B H1 Nr. 5, Prishtinë

www.ecmandryshe.org info@ecmandryshe.org
029 222 771 & 038 224 967

Hulumtimi “Ndotja e Ambientit në Prizren” është realizuar nga EC Ma Ndryshe, i cili mbështetet nga Agjencia Suedeze për Zhvillim dhe Bashkëpunim ndërkombtar (SIDA), përmes programit të saj Human Rightivism që implementohet nga Community Development Fund-CDF. Përmbajtja dhe qëndrimet e paraqitura këtu nuk përfaqsojnë qëndrimin zyrtarë të donatorëve.

Dhjetor, 2020

HYRJE

Ndotja e mjedisit nuk është një fenomen i ri, megjithatë ai mbetet problemi më i madh në botë me të cilin përballet njerëzimi. Aktivitetet e njeriut përmes urbanizimit, industrializimit, minierave dhe eksplorimeve janë në ballë të ndotjes globale të mjedisit. Problemet e tanishme ambientale dhe problemet të cilat mund të shfaqen në të ardhmen duhet të trajtohen përmes një perspektive sistematike të rregullt.

Gjithçka në mjedis është e ndërlidhur. Njerëzit bashkëveprojnë me mjedisin vazhdimisht, e këto ndërveprime ndikojnë në cilësinë e jetës. Sipas raportit vjetor për gjendjen e ajrit të vitit 2019 nga AMMK (Agjencioni për mbrojtjen e mjedisit të Kosovës) është konstatuar se burimet ndotëse kryesore të ajrit për vitin 2019 në territorin e Kosovës janë;

Termocentralet Kosova A dhe Kosova B;

Operatorët e tjerë ekonomik dhe industrial;

Transporti rrugor;

Deponitë e mbeturinave urbane dhe ekonomitë familjare.

Sipas hulumtimit të realizuar nga EC Ma Ndryshe për rëndësinë e mbjelljes së drunjëve në hapësira publike, del se qytetet që më shumti kanë kontinuar në mbrojtjen e mjedisit përmes mbjelljes përgjatë periudhës 2018-2020, janë komuna e Prishtinës me 13,649 fidane, komuna e Malishevës me 5274 fidane dhe komuna e Suharekës me 5000 fidane. Llojet të cilat janë mbjellur kryesisht në rajonin e Kosovës janë: Bliri, Katalba, Rrapi, Shemshir, Shelgje, Bredha, Acer platenoides dhe lloje të ndryshme të shkurreve. (EC Ma Ndryshe). Derisa në Prizren gjatë vitit 2019 janë mbjellur 1876 fidane (Instituti GAP). Sektori i ndërtimit, duke përfshirë tërë ciklin jetësor të ndërtesave dhe infrastrukturën rrugore, janë kontribues të rëndësishëm në emetimin e ndotësve të ajrit e zhurmës. Mbeturinat janë produkt i proceseve të vazhdueshme zhvillimore si urbanizimi, zhvillimi ekonomik dhe rritja e popullsisë. Në nivel global 2.01 miliardë ton mbeturina të ngurta gjenerohen në vit, dhe deri në vitin 2050 pritet që kjo sasi të rritet për 70% me trendin aktual, përkatësisht 3.4 miliardë ton. Kosova në vit gjeneron përafërsisht 580.000 ton mbeturina, përkatësisht 0.9 kg/ditë/për kokë banori, ku vlerësohet se 68% prej tyre deponohen në deponi sanitare. Mbeturinat nga ndërtimi dhe demolimi përbëjnë vëllimin më të madh të mbeturinave në shtetet e BE-së. Vlerësohet se rreth 30% e sasisë totale të mbeturinave janë mbeturina nga ndërtimi dhe demolimi. (TREGUESIT MJEDISOR PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT TË SEKTORIT TË NDËRTIMIT-EC Ma Ndryshe). Në Suharekë mbeturinat e ngurta të ndërtimtarisë deponohen në deponitë legale në Shirokë. Komuna e Prishtinës problemin e menaxhimit të mbeturinave inerte (konstruksion demolimi), del se e ka si problem shumë të madh për shkak të mungesës së një deponie apo qendër për trajtimin e këtij lloji të mbeturinave. Në mungesë të deponisë përkatëse komuna e Prishtinës në kuadër të DSHPMSh dhe atë sektorit të Menaxhimit të Mbeturinave dhe Ambientit këtë lloj të mbeturinave e trajton në mënyrë të vazhdueshme në kuadër të menaxhimit të mbeturinave komunale.

Këto mbeturina në rastet kur hedhen në afërsi të kontejnerëve të mbeturinave të amvisërisë i largon kompania KRM"Pastrimi". Në bazë të Ligjit për Mbeturina dhe Rregullores Komunale për Mbeturina 03/2016, Komuna e Mitrovicës, menaxhon me mbeturina komunale (grumbullim, transportim dhe deponim në deponinë sanitare në Gërmovë) dhe mbeturina inerte nga konstruksionet e demolimit. Poashtu problem të theksuar, menaxhimin dhe monitorimin e mbeturinave të ngurta e ka edhe Komuna e Malishevës. (EC Ma Ndryshe). Mbrotja e mjedisit nga zhurma rregullohet nga ligji në fuqi për Mbrotjen nga Zhurmat. Qëllimi i ligjit është parandalimi dhe zvogëlimi i efekteve të dëmshme të zhurmës si dhe ofron bazë për krijimin e masave për zvogëlimin e zhurmës së emetuar nga burime të ndryshme si ato rrugore, hekurudhore, ajrore, makineritë mobile dhe burime tjera të ndotjes. Zhurmë e dëmshme për shëndetin e njeriut përcaktohet të jetë çdo zhurmë e cila tejkalon normat kufitare të përcaktuara me udhëzimin administrativ mbi vlerat e lejuara të emisioneve të zhurmës nga burimet e ndotjes. Tejkalimet e këtyre normave përcjellen me masa ndëshkuese të cilat variojnë nga 500 – 10,000€. (UDHËZUES PRAKTIK PËR KOMPANITË E NDËRTIMIT "MË PAK NDOTJE GJATË NDËRTIMEVE"- EC Ma Ndryshe).

Mjedisi	Vlerat kufitare të burimit të zhurmës	
	Ld	Ln
Zona industriale	69	59
Fshatrat dhe zonat e përziera	64	54
Zonat e banuara dhe vendbanimet e vogla	59	49
Spitalet, shkollat, institucionet për rehabilitim dhe shtëpitë e pleqve	57	47

SHTOJCA 4 NË UDHËZIMIN ADMINISTRATIV MBI VLERAT E LEJUARA TË EMISIONEVE TË ZHURMËS NGA TRAFIKU RRUGOR:

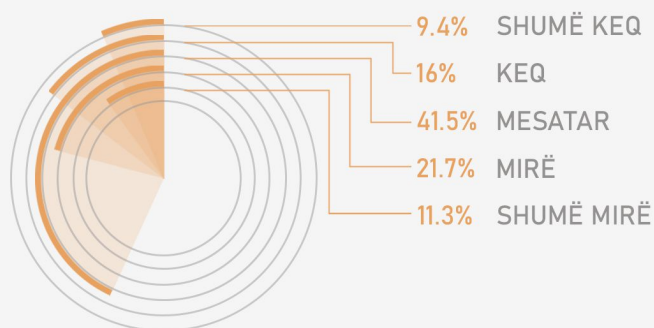
Pjesëmarrja e publikut në vlerësimin e ndikimit në mjedis njihet si kryesore për zhvillimin e qëndrueshëm. EC ka realizuar një hulumtim përmes të cilit synohet të vlerësohet gjendja aktuale e mjedisit në Prizren bazuar në shqetësimet dhe përvojat e qytetarëve për problemet e shfaqura dhe gatishmërinë e tyre për të punuar për përmirësimin e mjedisit jetësor.

Në këtë hulumtim kanë marrë pjesë 109 persona, nga ta 60 burra dhe 49 gra.

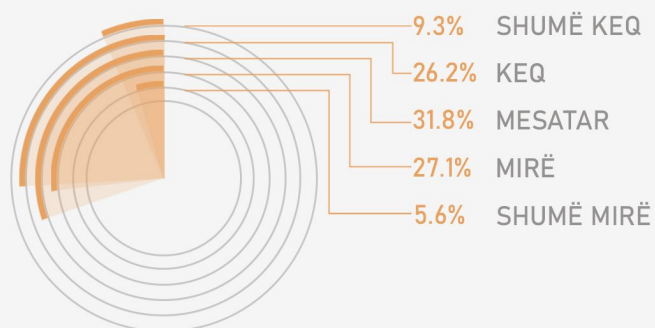

01 SI E VLERËSONI GJENDJEN AKTUALE MJEDISORE NË QYTETIN TUAJ?

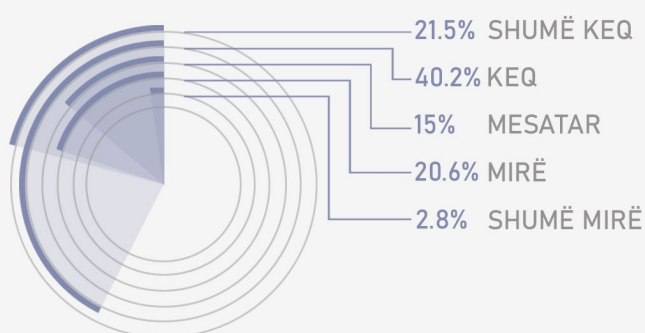
NDOTJA E UJIT

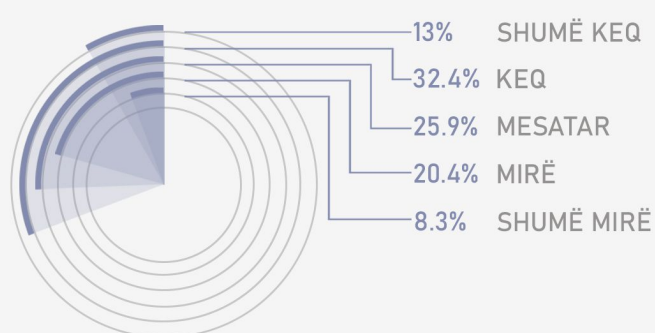
NDOTJA E AJRIT

NDOTJA E TOKËS

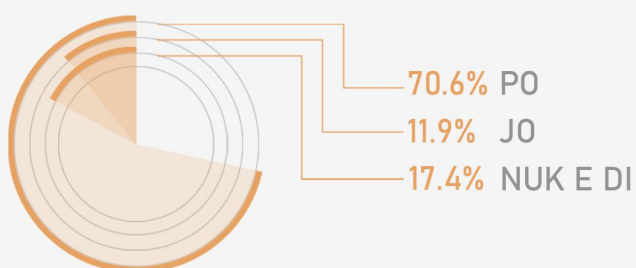
NDOTJA NGA ZHURMA

Përmbledhje

Nga të anketuarit, 31.8% - përqindja më e lartë, janë përgjigjur se ndotja e ajrit në qytetin e tyre është në gjendje mesatarisht të mirë. Poashtu edhe ndotja e ujit është cilësuar në gjendje mesatarisht të mirë 41.5%. Ndotja e tokës nga mbeturinat dhe ndotja akustike (nga zhurma) janë vlerësuar të jenë në gjendje të keqe.

02 A MENDONI SE CILËSIA E JETËS SUAJ NDIKOHET NEGATIVISHT NGA PROBLEMET MJEDISORE?

Përmbledhje

Shumica e të anketuarve (77% prej tyre) janë përgjigjur se cilësia e jetës së tyre ndikohet negativisht nga problemet mjedisore, ndërkaq vetëm 13% janë shprehur se kjo dukuri nuk ndikon në cilësinë e jetës së tyre. Shikuar sipas gjinisë derisa 77.6% e grave dhe 65% e burrave janë përgjegjur me `Po` në pyetjen e parashtruar, prej tyre vetëm 33% e anketuesve të moshës 50 -64 janë shprehur se cilësia e jetës së tyre nuk varet nga problemet mjedisore.

03 SI DO TË KONTRIBUONIT NË PËRMIRËSIMIN E CILËSISË SË MJEDISIT?

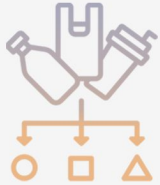
20.2% MBJELL NJË PEMË

13.7% MARR PJESE NË AKSION VULLNETAR PASTRIMI

9% PËRDOR TRANSPORTIN PUBLIK

8.7% BËJ RICIKLIMIN E MBETURINAVE

18.3% PËRDOR BIÇIKLETË

10.2% NUK PËRDOR QESE PLASTIKE

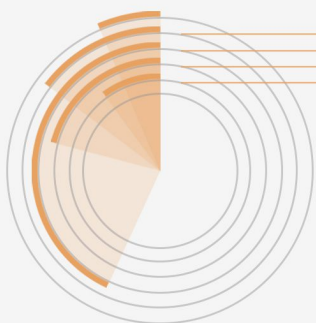

19.9% EC NË KËMBË

Përmbledhje

Numri më i madh i pjesëmarrësve të anketuar janë shprehur se do të mbillnin pemë dhe do të vozisnin biçikletë për të arritur një gjë të tillë. Përgjigjet më pak të zgjedhura kanë qenë përdorimi i transportit publik dhe riciklimi i mbeturinave. Derisa 19.9 % e grave mendojnë se mund të kontribuojnë në mbrojtje të mjedisit duke përdorur biçikleta, 23,3 % e burrave mendojnë që këtë mund të bëjnë duke mbjellur pemë. Kurse ecjen në këmbë si kontribut e kanë zgjedhur 38.9 % e anketuesve të moshës 45-54.

04 ÇKA DO T'JU MOTIVONTE JUVE QË TË ANGAZHoheni MË SHUMË PËR MBROJTJE TË MJEDISIT?

23.9% KAMPANJAT VETËDIJESUESE

25.7% AKSIONE MË TË SHPESHTA PASTRIMI

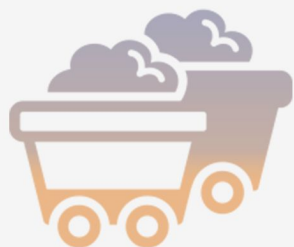
40.4% HYRJA NË FUQI E NOCIONIT "NDOTËSI PAGUAN"

10.1% NJOFTIMI PËR PASOJAT E NDOTJES SË MJEDISIT

Përmbledhje

Ndër opsionet e përgjigjeve, më e votuara nga të anketuarit, si forma që do të ishte më efektive për angazhimin e tyre për mbrojtje të mjedisit është cilësuar hyrja në fuqi e nocionit "Ndotësi paguan", me 40.4%. Opsioni tjetër `Kampanjat Vetëdijesuese` do të ishin më motivuese për angazhim mjedisor për 24.5% të grave dhe 23.3 % të burrave. Shikuar sipas moshës nuk ka ndonjë dallim të dukshëm.

05 CILAT BURIME TË NDOTJES NDIKOJNË MË SË SHUMTI NË NDOTJEN E AJRIT NË QYTETIN TUAJ?

29.4%

NDOTJA E AJRIT NGA NGROHJA

14.7%

NDOTJA INDUSTRIALE

56%

NDOTJA NGA TRAFIKU

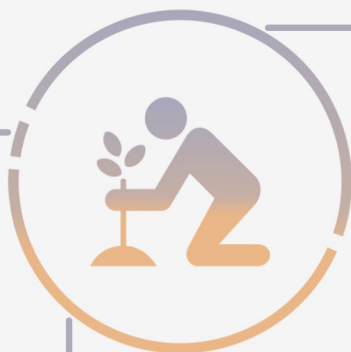
Përmbledhje

Nga 109 të anketuar, 56% janë shprehur se ndotësi më i madh i ajrit në qytetin e tyre është trafiku, 29.4% janë përgjigjur se ndotja më e madhe vjen nga ngrohja (përdorimi i qymyrit, drurit etj.) dhe 14.7% cilësojnë se ndotja kryesore e ajrit është ajo industriale. Prej tyre 57.7 % e grave dhe 55% e burrave si ndotës kryesor në qytetin e tyre e kanë përzgjedhur trafikun. Poashtu të gjitha

06 A MENDONI SE PO MBILLEN MJAFTUESHËM PEMË NË QYTETIN TUAJ PËR TË PARANDALUAR NDOTJEN E AJRIT?

6% MJAFTUESHËM

44% ASPAK
MJAFTUESHËM

49% MESATARISHT
MJAFTUESHËM

Përmbledhje

49.5% e të anketuarve janë përgjigjur se pemë po mbillen mesatarisht mjaftueshëm në qytetin e tyre për parandalimin e ndotjes së ajrit, ndërkaq 44% janë përgjigjur se nuk po mbillen mjaftueshëm pemë. 44.9 % e grave dhe 43.3 % e burrave janë përgjegjur se nuk ka pemë të mjaftueshme. Nga anketuesit mosha që është deklaruar se nuk po mbillen mjaftueshëm pemë në qytetin tonë është 35-44 vjeç (30%).

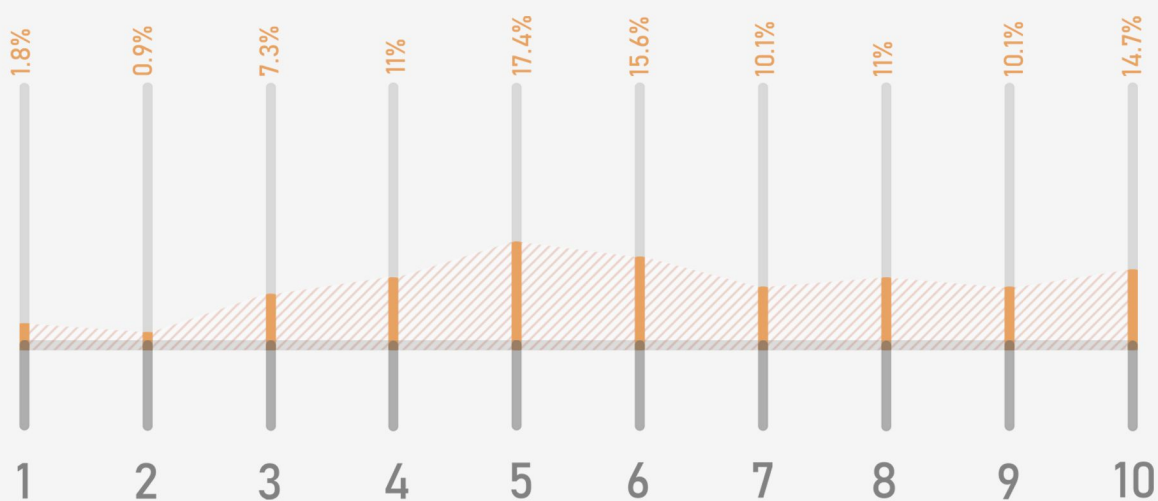
07 A KENI PROBLEME ME FURNIZIM TË UJIT TË PIJSHËM NË LAGJEN TUAJ?

Përmbledhje

Ndër të anketuarit, në pyetjen se a kanë probleme me furnizim të ujit të pijshëm në lagjen e tyre, shumica e tyre (52.3%) janë përgjigjur se kanë problem rrallëherë, ndërsa 20.2% janë shprehur se kanë problem me furnizim me ujë të pijshëm shpeshherë, e 27.5% kanë thënë se nuk kanë problem me furnizim me ujë të pijshëm asnjëherë.

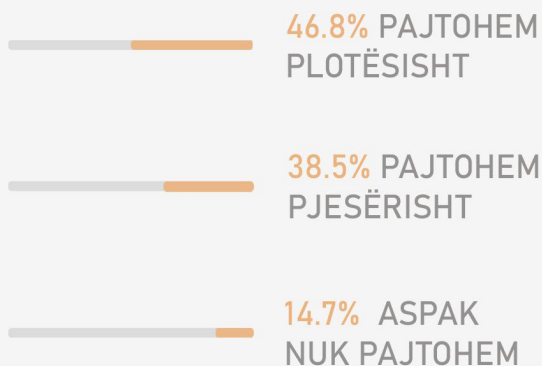
08 ÇFARË NIVELI TË CILËSISË KA UJI I RUBINETIT NË SHTËPINË TUAJ? (VLERËSO NGA 0 NË 10, KU 0=SHUMË KEQ DHE 10=SHUMË MIRË)

Përmbledhje

Në bazë të përgjigjeve të dhëna nga të anketuarit, niveli i cilësisë së ujit të rubinetit në shtëpitë e tyre është mesatarisht i mirë, ndërkaq kishte dallime në dy ekstremet, ku kishte ndër ta që janë përgjigjur që uji i tyre është tejet i ndotur dhe i pakonsumueshëm, por dhe të tillë që janë shprehur që e konsumojnë ujin e rubinetit në përditshmëri. Derisa 21.6% e grave e kanë vlerësuar si mesatare, 21.7% e burrave e kanë vlerësuar mbi mesataren cilësinë e ujit në rubineta.

09 GJUETIA DHE PESHKATARIA ILEGALE PO E DËMTOJNË BIODIVERSITETIN E VENDIT TONË:

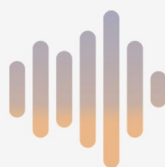
Përmbledhje

Numri më i madh i të anketuarve, gjegjësisht 46.8%, janë shprehur pozitivisht se gjuetia dhe peshkataria ilegale po e dëmtojnë biodiversitetin e vendit tonë. Prej tyre 40.8 % e grave dhe 51.7 % e burrave e ndajnë mendimin e njejtë. Kurse sikur sipas moshës të njëjtin mendim e kanë dhënë të rinjt e moshës 18-24 vjeç.

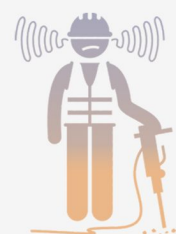
10 CILA NGA ALTERNATIVAT E POSHTËSHËNUARA MENDONI SE SHKAKTON MË SË SHUMTI NDOTJE AKUSTIKE (ZHURMË) NË QYTETIN TUAJ?

58.7% ZHURMA
NGA TRAFIKU

27.5% ZHURMA NGA
KAFENETË & BIZNESET

13.8% ZHURMA
NGA NDËRTIMET

Përmbledhje

Zhurma nga trafiku është zgjedhur si shkaktori më i madh i ndotjes akustike në hapësira urbane, me 58.7% të të anketuarve që janë shprehur kështu, ndjekur nga zhurma nga kafenetë dhe bizneset me 27.5% dhe zhurma nga ndërtimet me 13.8%. Sipas gjinisë përqindjet nuk kanë ndonjë diferencë të madhe. Kurse 63.9% e të rinjve të moshës 18-24 dalin si më të pakënaqur nga zhurma e trafikut.

11

A MENDONI SE JENI DUKE U INFORMUAR MJAFTUESHËM PËR PROBLEMET MJEDISORE NGA INSTITUCIONET KOMPETENTE?

86.2% JO

13.8% PO

Përmbledhje

Nga gjithsej 109 të anketuar, 94 prej tyre (86.2%) janë shprehur se nuk informohen mjaftueshëm për problemet mjedisore nga institucionet kompetente, dhe vetëm 13.8% janë përgjigjur se informatat nga këto institucione janë të mjaftueshme.

12

A MENDONI SE DO TË PËRMIRËSOHET GJENDJA E MJEDISIT NË QYTETIN TONË BRENDË 10 VITEVE TË ARDHSHME?

Përmbledhje

Pak nga të anketuarit janë shprehur optimist se gjendja e mjedisit në qytet do të përmirësohet brenda 10 viteve të ardhshme- vetëm 16.5% e tyre. 45% e tyre mendojnë se mbase një përmirësim mesatar do mund të vërehet, ndërsa 38.5% prej tyre janë shprehur se nuk po kontribuojmë mjaftueshëm që të ndodhë një përmirësim i tillë. Gratë me 61.2 % në krahasim me burrat me 31.7 % janë më optimiste për këtë çështje. Të gjitha kategoritë e moshës(18-65+) janë të mendimit se brenda 10 viteve do të kemi një ambient më të pastër.

REKOMANDIME

01

Njerëzit ekspozohen ndaj një larmie të ndotësve mjedisor, biologjik, kimik dhe radiologjik, qoftë në mënyrë të vazhdueshme apo të herëpashershme. Këta ndotës mjedisor mund të kenë efekte kronike apo akute në trupin e njeriut. Shëndeti ynë varet nga ajo sa ne veprojmë në dëm të ambientit, prandaj njerëzit duhet të ndërmarrin veprime për mjedisin duke e marrë parasysh se kthimi do të jetë prap tek ata. Për një ajër, tokë, ujë të pastër duhet të fillojmë me kontributin tonë duke bërë disa ndryshime në veprimet tona të përditshme, si duke zvogëluar përdorimin e mjeteve transportuese dhe zëvendësimin e tyre me biçikleta, përdorimin e burimeve efikente të energjisë, riciklimin apo ripërdorimin e mbetjeve, pajisjen me filtra për ajër për ndotësin e ajrit, mirëmbajtja e hapësirave publike nga qytetarët dhe institucionet përgjegjëse.

02

Rritja e bashkëpunimit mes shoqërisë civile dhe institucioneve përgjegjëse për mirëmbajtjen e ambientit dhe rritja e vetëdijësimit kolektiv për rëndësinë e kujdesit ndaj ambientit janë ndër hapat që do të na udhëzonte për një jetë më cilësore. Një mjedis më i pastër nënkupton një shëndet më të mirë, dhe e gjithë ajo që kërkohet për një jetë cilësore nuk mund të arrihet pa një shëndet të mirëfilltë.

03

Të gjitha opsionet e përmendura në këtë pyetje: mbjellja e pemëve, udhëtimi me biçikletë, ecja në këmbë, riciklimi i mbeturinave etj. janë të domosdoshme për rritjen e cilësisë së mjedisit. Nuk duhet kaluar dhe pacekur rolin e institucioneve në këtë drejtim, sepse vullneti i qytetarëve për të kontribuar në mjedis varet edhe nga mundësitë që i'u ofrohen. Edhe pse shumëherë është bërë mbledhja ndaras e mbetjeve nga qytetarët, përfundimi i tyre përsëri në deponi të përbashkët ka bërë humbjen e vullnetit dhe dëshirës për të ndërmarrë iniciativë të ngjashme.

04

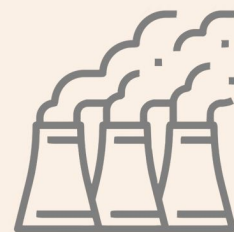
Sipas përgjigjeve të marra nga të anketuarit, është e dukshme që mënyra më efektive për t'u marrë me seriozitet çështja e mirëmbajtjes së mjedisit është hyrja në fuqi e nocionit "Ndotësi paguan", mirëpo edhe kampanjat për vetëdijësimin e qytetarëve dhe puna më efektive e institucioneve kompetente për mirëmbajtjen e mjedisit janë tejet të rëndësishme në rrugëtimin drejt krijimit të një mjedisi më të pastër për të gjithë.

REKOMANDIME

05

Përdorimi i madh i automjeteve për qarkullim shkakton ndotjen e ajrit, bashkë me ngrohjen me qymyr dhe dru, mirëpo edhe ndotja industriale është faktor dëmtues i ajrit. Sugjerohet përdorimi i burimeve efikente për ngrohje, përdorimi më i vogël i automjeteve, i cili mund të zëvendësohet nga përdorimi i biçikletave si dhe respektimi i standardeve të caktuara për të zvogëluar ndotjen industriale.

06

Sado që mbjellja e pemëve është mëse e mirëpritur si element shumë i rëndësishëm në përtëritjen dhe mirëmbajtjen e mjedisit, rekomandojmë konsultimin me profesionistë arboristë rreth mbjelljes së pemëve, numrit që mund të mbillet, vendet ku mund të mbillen, llojin e caktuar që do ishte më optimal dhe i dobishëm për hapësirën e caktuar, pasi që mbjellja e pemëve pa njohuri paraprake rreth kësaj praktike, mund ta dëmtojë mjedisin po aq sa do të sillte dobi.

07

Uji i pijshëm është esencial për një jetë të shëndetshme. Sipas të dhënave të nxjerrura nga ky pyetësor, institucionet përkatëse duhet të punojnë më shumë në mirëmbajtjen e sistemit të furnizimit me ujë, pasi që moskujdesi nga ana e tyre, e vështirëson përditshmërinë e qytetarëve si dhe rrezikon shëndetin e tyre.

08

Qytetarët e Prizrenit si ujë të pijes e përdorin ujin e qytetit. Sipas rezultateve të nxjerra nga anketa del që qytetarët janë mesatarisht të kënaqur me cilësinë e ujit në rubinetat e tyre. Derisa uji jocalësor apo i ndotur rezulton me probleme shëndetësore, rekomandohet që institucionet përgjegjëse të punojnë më shumë në përmirësimin e funksionimit të sistemit të furnizimit me ujë të pijshëm, pasi që ky është thelbësor për një jetë të shëndetshme për secilin individ.

REKOMANDIME

09

"Njerëzit janë pjesë e diversitetit të pasur të natyrës dhe kanë fuqi që ta mbrojnë ose shkatërrojnë atë" (Sekretariatit të Konventës së Biodiversitetit, 2010). çdo krijesë në natyrë e ka rolin e vet dhe zhdukja e pakontrolluar e tyre po ndikon në prishjen e parasbeshës ekologjike, që nënkupton rënien e sasisë së oksigjenit, ndryshimet klimatike, dëmtimin e shtresës së ozonit, zvogëlimin e numrit të habitateve të banueshme, zhdukjen e florës dhe faunës etj. Individët dhe grupet të cilët i aplikojnë këto praktika (Gjuetinë ilegale) të dëmshme për ambientin duhen dënuar dhe duhet rritur vetëdijesimi i qytetarëve rreth ndikimit të këtyre veprimeve në kualitetin e mjedisit ku jetojmë, si dhe duhet rritur puna e institucioneve përgjegjëse në këtë drejtim.

10

Ligji për mbrojtjen nga zhurma (ndotja akustike) është efektiv në Kosovë qysh nga viti 2008. Rekomandohen bizneset publike dhe private, grupet dhe individët, të respektojnë masat e caktuara të nivelit të lejuar të zhurmës që emitohet nga këto të fundit. Si dhe rekomandohen institucionet përgjegjëse në aplikimin e sanksioneve të caktuara për funksionalizimin e këtij ligji.

11

Çdo person gëzon të drejtën e garantuar për pjesëmarrje në aktivitete publike dhe ndikim në mënyrë demokratike në vendimet e organeve publike përfshirë ato që kanë të bëjnë me mjedisin jetësor ku ajo/ai jeton, sipas kushteve të përcaktuara me ligjet përkatëse. (Kushtetuta e Republikës së Kosovës, neni 45 dhe 52). Rekomandohet rritja e transparencës dhe bashkëpunimit të institucioneve përgjegjëse me komunitetin dhe informimi i qytetarëve rreth problemeve mjedisore si dhe bashkëpunimi për zgjidhje të këtyre dukurive.

12

Rekomandohen institucionet kompetente, organizatat dhe shoqëria civile të mobilizohen kolektivisht për rritjen e vetëdijesimit rreth problemeve mjedisore, aplikimin e praktikave të dobishme për ambientin (përdorimi i biçikletave, hedhja e mbeturinave në hapësirat e dedikuara, përdorimi i burimeve eficiente të energjisë etj.) dhe respektimin e rregullave dhe ligjeve për mbrojtjen e ambientit.

Për EC

EC angazhohet për qëndrueshmëri ekonomike dhe qeverisje demokratike në nivel lokal (dhe rajonal) përmes mobilizimit të komunitetit, mbikqëyrjes së vendim-marrjes publike dhe partneritetit në zbatim të programeve dhe politikave zhvillimore. Për përmbushjen e këtij misioni organizata zbaton projekte dhe nisma në kuadër të dy programeve kryesore: Qytete/Komuna Gjithëpërfshirëse dhe Zhvillim i Qëndrueshëm. Ndërsa programi i tretë është ideuar si njësi mbështetëse për veprimin e organizatës dhe synon adresimin e tri sfidave të jashtme dhe të brendshme: 1. Vëllimin e pamjaftueshëm të dijes empirike në vend, përfshi të dhënat e besueshme statistikore, analizat e specializuara dhe mendimet profesionale, 2. Nevojën për konsolidimin e kapaciteteve të brendshme, veçanërisht në hulumtime, baza të të dhënave, analizë, menaxhim, zhvillim komunitar dhe ekspertizë sektoriale, dhe 3. Mungesën e qëndrueshmërisë financiare afatgjatë duke i diversifikuar burimet e të hyrave, me theks në ofrimin e shërbimeve për palët e treta. Trekëndëshi konceptual që do të orientojë punën e organizatës në pesë vitet e ardhshme (2020 – 2024) ka këto elemente: 1. Gjithëpërfshirjen, 2. Qëndrueshmërinë, dhe 3. Dijen. EC beson se demokratizimi dhe zhvillimi i gjithëmbarshtëm shtetëror është proces që duhet planifikuar dhe ndërtuar nga posht lart. Në thelb të qeverisjes demokratike qëndron hapja dhe përfshirja e të gjithëve në marrjen e vendimeve që kanë për synim të mirën e përbashkët, ndërsa planifikimi zhvillimor kërkon shfrytëzimin racional të burimeve territoriale, pa e kompromitur përdorshmërinë e tyre nga gjeneratat e ardhshme. Si demokracia ashtu edhe zhvillimi duhen ndërtuar mbi bazën e dijes së shëndoshë që garanton vendime dhe veprime të mençura dhe vizionare.

Vlerat kryesore të organizatës janë:

1. Paanshmëria - EC vepron në bazë të analizave të thukta dhe gjithëpërfshirëse dhe mënjanon veprimet e ngutshme dhe impulsive. EC synon të pëkrahtë dhe të shtyjë përpara alternativat të cilat në bazë të hulumtimit dalin të jenë më të përshtatshmet, pavarësisht nëse masat e shoqërisë nuk e perkrahin këtë opsion;
2. Aktivizmi - Anëtarët e EC do të jenë aktivistë të cilët angazhohen në baza të rregullta për të shtyrë përpara bashkëveprimin qytetar për të përmbushur misionin e organizatës;
3. Orientimi drejt rezultateve - Anëtarët e EC janë të orientuar për të arritur rezultate, ku përpjekja nuk i kënaq pritjet e organizatës në qoftë se nuk përfundon me rezultatet e pritura dhe
4. Komuniteti bazë e veprimit - EC do të jetë gjithnjë pranë komunitetit, duke mësuar nga qytetarët dhe duke ndërtuar konsensus për bashkëveprimin dhe formësimin e shoqërisë.